

Kommunal- og distriktsdepartementet

postmottak@kdd.dep.no

(kopi til Statsforvalteren i Vestland)

Bergen, 23. juni 2025

Dette innspillet sendes på vegne av BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, og Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland.

Områderegulering av næringsareal på Eide, Øygarden kommune

Uttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til at områdereguleringen av Eidehalvøya (vedtatt 3. oktober 2024) i Øygarden kommune nå ligger til avgjørelse hos Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Vi ønsker med dette å gi vårt syn på den aktuelle saken, og håper at momentene som vi her presenterer kan være til nytte når KDD skal gjøre sine vurderinger av innsigelsessaken.

Vi håper at statsråd Stenseng (Ap) bruker denne anledningen til å vise at denne type svært naturødeleggende arealplanlegging – der nytteverdien er helt uavklart/ukjent – hører fortiden til.

Vårt overordnede syn på saken er at innsigelsen fra Statsforvalteren i Vestland må tas til følge, og at områdereguleringsplanen må avslås – blant annet av hensyn til det aktuelle hubroterritoriet.

Dette er i tråd med uttalelsene fra både Miljødirektoratet¹ og Klima- og miljødepartementet². Både Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet redegjør grundig for planens konsekvenser for det aktuelle hubroterritoriet, og siden dette er godt dekket allerede, er ikke hubro vårt hovedfokus.

Vi ønsker i denne uttalelsen å diskutere disse forholdene:

1. Nytte opp mot ulemper med prosjektet; inkludert det vi mener er mangler ved kunnskapsgrunnlaget om klimagassutslipp og myrområder.
2. Muligheter for ny næringsetablering innenfor gjeldende reguleringsplan.
3. Mangelfulle vurderinger etter naturmangfoldloven.
4. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, og tilsvarende retningslinjer for klima og energi.

¹ <https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/12/2025/06/Miljodir-uttalelse.pdf> (11. april 2025)

² <https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/12/2025/06/KLD-uttalelse.pdf> (21. mai 2025)

Det er vår mening at nytteverdien av områdeplanen er fullstendig uavklart – det som presenteres av nytteverdier for samfunnet, er kun *visjoner*, uten noe konkret substans – og det er også feil i forutsetninger som presenteres i visjonen for planområdet.

I den aktuelle saken risikerer man at et i stor grad uberørt kystlandskap blir ødelagt for all fremtid, og da blir liggende utsprengt og planert i årevis uten å bli brukt til noe som helst – slik vi har mange eksempler på både i vår region og mange andre steder i landet – da i påvente av at næringsaktivitet *kanskje* en gang vil etablere seg. Vi mener det må være åpenbart at det ikke er slik forvaltningen av så viktige natur-, landskaps- og friluftslivsverdier skal foregå i 2025.

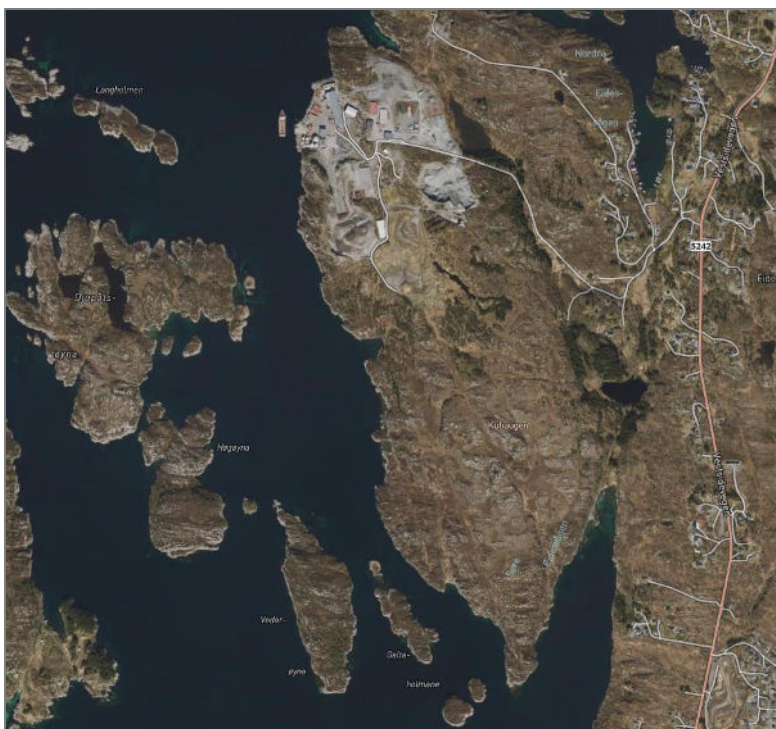
Det er også et viktig poeng at nordre del av Eidehalvøya har en vedtatt reguleringsplan fra 2001, der bare en del av området foreløpig er brukt til næringsformål (se figur 3). Det betyr at det per i dag er store muligheter for næringsutvikling *innenfor* eksisterende planområde – både når det gjelder utvidelse av kaianlegg (jf. både forslaget i områdereguleringsplanen og også gjeldende reguleringsplan fra 2001) og ny næringsaktivitet blant annet sørøst i *eksisterende* planområde. Slik vi forstår det, er det også næringsarealer til leie innenfor dagens næringsområde.

Det er også verdt å understreke at det *ikke* er gjort beregninger av hvilke klimagassutslipp områdereguleringen vil legge til rette for – verken i anleggsfasen eller driftsfasen (vi har i hvert fall ikke funnet noe om dette) – til tross for at utslippene vil være svært store i anleggsfasen (jf. krav i forskrift om konsekvensutredninger § 21).

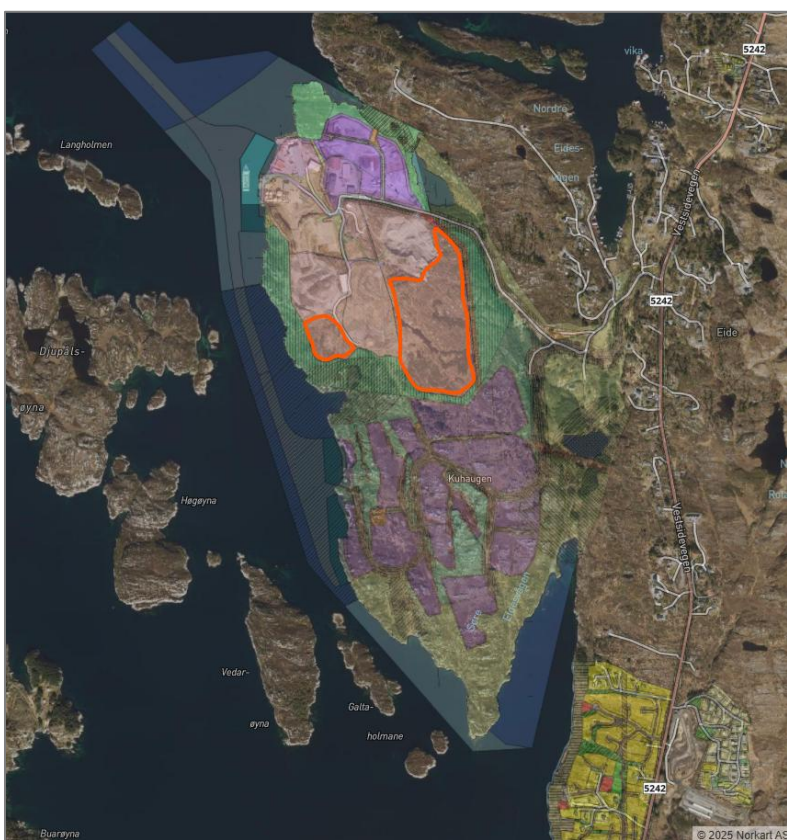
Det er etter vår mening grunnleggende mangler knyttet til kunnskapsgrunnlaget om myr (jf. ikke minst klimagassutslipp), og også mangelfulle vurderinger etter naturmangfoldloven (jf. saksutredningen til Øygarden kommune).

Figur 1. Utsikt nordvestover fra Kuhaugen – som ligger sentralt på den sørlig delen av Eidehalvøya. Fra dette punktet, som er halvøyas høyeste (69 moh.), er det bare så vidt man ser Franzefoss sitt anlegg på den nordre delen av halvøya. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland (9. april 2025).

Figur 2. Det meste av Eidehalvøya utgjør i dag, sammen med øyer, holmer og skjær i vest, et intakt kystlandskap, som blant annet er viktig for hubro (sterkt truet). Foto: Statens kartverk / Norgeskart.no.

Figur 3. Kart som viser forslaget til områderegulering på Eidehalvøya. Oransje markering viser omtrentlig de områdene fra reguleringsplanen (2001) som fortsatt ikke er tatt i bruk til næringsformål (utgjør omtrent 140 dekar). Kart: Norkart AS / kommunekart.com.

1. Nytte opp mot ulemper ved områdereguleringen

En plan med helt ukjent nytteverdi

Marin Eide AS har kjøpt to store eiendommer på den sørlige delen av Eidehalvøya, for til sammen 2,5 millioner kr (jf. grunnboka til gnr. 10 bnr. 11 og gnr. 20 bnr. 3). Marin Eide AS må anses som et rent investeringsselskap uten bokførte driftsinntekter (i hvert fall ikke siste fem år)³.

Deres uttalte mål med områdereguleringen er å legge til rette for at bedrifter, blant annet innenfor fôrproduksjon til fiskeoppdrett og innenfor kosttilskudd, skal kunne etablere seg i det aktuelle området. Det er imidlertid *ingen konkrete planer* på bordet (kun visjoner/ønsker), altså ikke annet enn tilrettelegging for *eventuelle fremtidige interessenter*. All den tid man ikke kjenner behovet for et slikt næringsområde, vil også den reelle nytteverdien av områdeplanen være helt ukjent. **Vi mener at dette i seg selv bør være nok til at KDD sier nei til planen – når vi jo vet at de negative konsekvensene av å vedta planen er så store og omfattende.**

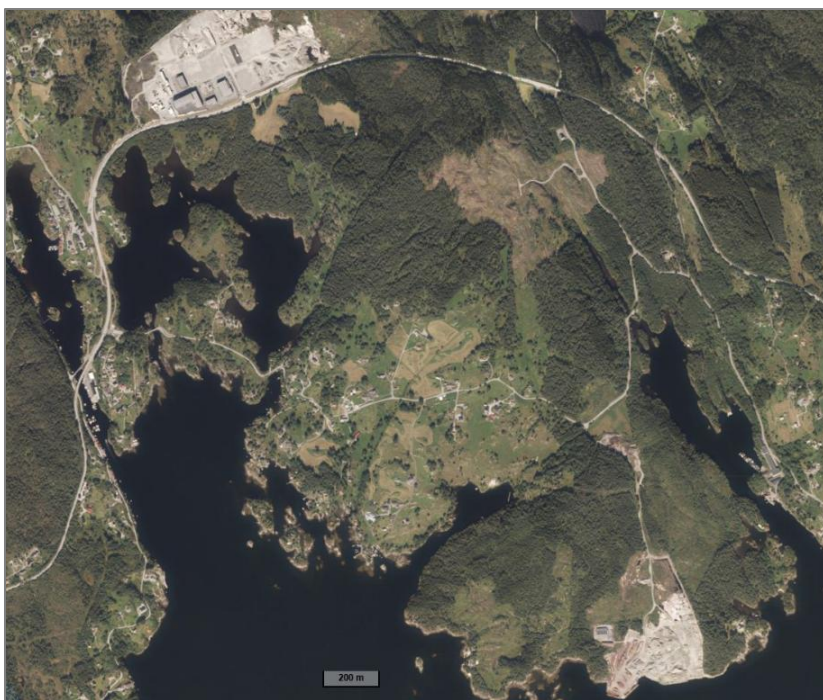
Det finnes dessverre flere lokale eksempler å vise til når det gjelder natur som har blitt bygget ned i påvente av mulig, fremtidig næringsetablering. Dette ser vi eksempelvis både i Alver kommune, Askøy kommune, Bergen kommune og Osterøy kommune. Det finnes trolig også i Øygarden kommune. I Alver kommune kan vi vise til Nordhordland Næringspark og Nordhordland Maritime Næringspark – der det reklameres med «tilrettelegges for dypvannskai» og «ferdig planert, klart til bruk»⁴ (se figur 5). Som det også påpekes av Miljødirektoratet i deres uttalelse (se side 5) til saken, så mangler det en regional plan og for denne type arealer i regionen vår (der også miljøaspektet er inkludert): For hvor mange slike områder skal ligge ubrukte i Bergensregionen?

Figur 4. Illustrasjon hentet fra magasinet *Blått hav / grønne muligheter*, som er et notat som viser prosjektets visjoner. Til tross for alle visjonene, viser ikke områdeplanen til noen konkrete fremtidige bedrifter med behov for etablering på Eidehalvøya.

³ <https://www.proff.no/selskap/marin-eide-as/laksev%C3%A5g/-/IGG6T6O0000>

⁴ <https://nhnp.no/>

Figur 5. Nordhordland næringspark ser man i nord, og Nordhordland marine næringspark ser man i sør. Her det ligger det store ubrukte, utplanerte arealer i påvente av at potensielle, fremtidige næringsetableringer. Det finnes mange slike eksempler i Bergensregionen. Foto: Statens kartverk / Norgeskart.no.

Vi må også nevne næringsplanen i Øksnesmarka i Austrheim kommune, som har flere av de samme visjonene som planen på Eidehalvøya⁵ – og som av flere har blitt karakterisert som et luftslott, der det egentlige målet er landsbruksveg, masse-/steinuttak osv. Planarbeidet der er nå heldigvis stilt i bero, etter at det ble gjort både steinalderfunn og funn av hekkende hubro i nærheten.

Også Lyseparken i Bjørnafjorden kommune er svært aktuell å vise til. Da denne planen ble vedtatt i 2020, ble det hevdet at den la til rette for opptil 12 500 arbeidsplasser, der «tanken var en slags grønn klynge av bedrifter og forskningsinstitusjoner som tenkte fremtidsrettet og fornybart»⁶. På grunn av at Posten Bring sin nye logistikkterminal skal bygges i Lyseparken, måtte planen endres på (det måtte tilrettelegges for langt mer arealkrevende næring enn tidligere), og planendringen måtte i den forbindelse ut på ny høring. Da kom det frem at tiltakshaver nå ser for seg 2500 arbeidsplasser i stedet for de opprinnelige visjonene om 12 500 arbeidsplasser. Statsforvalteren og flere varslet for øvrig innsigelser til deler av det nye planforslaget som ble lagt ut på høring vår – som blant annet ble begrunnet ut fra «dei nye statlege planregningslinene for arealbruk og mobilitet og klima og energi»⁷. Dette er hensyn som i høyeste grad er aktuelle for områdeplanen på Eide også.

Lyseparken ligger for øvrig 23 km fra Bergen sentrum (reisetid ca. 26 minutter med bil), mens Eidehalvøya ligger 30 km fra Bergen sentrum (reisetid ca. 35 minutter med bil; uten kø). Ny sotrabro (Sotrasambandet; ferdig i 2027) vil avhjelpe køer i rushet, men vil i mindre grad bidra til kortere

⁵ <https://www.bt.no/btmagasinet/i/xgbpg8/dette-omraadet-har-skapt-full-krangel>

⁶ Sitat hentet fra BA-artikkel (10. feb. 2025): <https://www.ba.no/planene-for-lyseparken-reduseres-fra-12-500-til-2500-arbeidsplasser-naturinngrepet-blir-det-samme/s/5-8-2908606>

⁷ Sitat hentet fra side 3 i «samordna uttale med motsegn» fra Statsforvalteren i Vestland (datert 19. mars 2025): https://bjornafjorden.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-516cfdff_1505_4aa6_a17e_6ec6b929bcbc-2263768_1_P!d-2021362295!mTSNgg?pid=1

reisetid når det ikke er kø. Poenget med denne sammenligningen er å vise at erfaringene fra Lyseparken, er at det er vanskelig å tiltrekke seg for eksempel forskningsinstitusjoner så langt fra Bergen sentrum (selv om dette var et av målene med Lyseparken) – og Lyseparken har også i svært liten grad så langt lyktes med å tiltrekke seg andre «arbeidskraftintensive» næringsaktører (bl.a. «kontornæring»), som jo også er det uttalte målet med å regulere det sørlige området på Eidehalvøya.

Endrede forutsetninger knyttet til godshavn og ny vei på strekningen Kolltveit–Ågotnes

Visjonene for området er også bygget på flere forutsetninger som ikke lenger stemmer. I magasinet *Blått hav / grønne muligheter* – som må anses som et visjonsdokument for områdeplanen – legges det til grunn at det *skal* etableres en godshavn på Ågotnes. Av flere årsaker er dette nå svært usikker om vil skje. I alle tilfeller stemmer ikke påstandene (på side 21 og 35) om at det skal være etablert en godshavn på Ågotnes i 2027. Hvis en godshavn i det hele tatt blir etablert på Ågotnes, vil dette ligge langt frem i tid. I første omgang vil godshavnen blir flyttet innad på Dokken i Bergen⁸, og etter hvert vil den trolig enten bli værende der, eller blir flyttet enten til Flesland eller til Ågotnes. I BA-artikkelen som det er vist til i fotnote 8 kommer det frem at bl.a. Forsvaret, av sikkerhetsmessige årsaker, er svært negative til at godshavnen skal flyttes til Ågotnes.

En annen forutsetning som har endret seg siden «visjonsmagasinet» ble laget, er at ny vei mellom Kolltveit og Ågotnes er uavklart. Reguleringsplanen for ny fylkesvei på strekningen ble opphevet i mars 2024⁹, etter at Sivilombudet i 2023 kom med kritikk av Statsforvalterens klagebehandling¹⁰ (Naturvernforbundet Hordaland påklaget reguleringsplanen til kommunen/statsforvalteren, mens FNF Hordaland deretter påklaget Statsforvalterens klagesvar til Sivilombudet¹¹). Vestland fylkeskommune har nå uttalt at de er i gang med å vurdere om dagens vei heller kan utbedres, fremfor å bygge ny vei på den aktuelle strekningen¹². Vi mener at både dagens veg på strekningen Kolltveit–Ågotnes, og ikke minst den mindre Vestsidevegen (fv. 5242), mellom Ågotnes og Eidehalvøya, taler for at et Eidehalvøya er en feil plassering av et næringsområde som *potensielt* vil generere mye trafikk, både i anleggsfasen og etterpå.

Hensyn til hubro

Hubro er grundig belyst i uttalelsene fra Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet, og det også denne artens forekomst i området som er årsaken til innsigelsen. Vi går derfor i liten grad inn på dette temaet, men for sammenligningens del, er det verdt å nevne at hubro har vært tema i flere innsigelsessaker tidligere; eksempelvis på Hitra¹³ og på Karmøy¹⁴.

⁸ Se f.eks. denne artikkelen (6. februar 2025), som bl.a. viser til et notat som er utarbeidet av Bergen kommune og Bergen Havn: <https://www.ba.no/rapport-kan-sende-ny-storhavn-til-flesland/s/5-8-2897604>

⁹ <https://www.statsforvalteren.no/vestland/plan-og-bygg/plan--og-bygningsrett/statsforvalteren-opphevar-delar-av-detaljregulering-for-ny-fylkesveg-561-kolltveit---agotnes/>

¹⁰ <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/mangelfull-vurdering-etter-naturmangfoldloven-reguleringsplan-for-ny-fylkesveg/>

¹¹ https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/19/2022/06/Klage-til-Sivilombudet-fra-FNF-Hordaland-Kolltveit-Agotnes-Oygarden-kommune-klagevedtak-SFVL_260522.pdf

¹² <https://www.bt.no/klima-og-miljoe/i/gEV1n5/plan-om-ny-vei-i-oeygarden-stanset-naturinngrepene-er-for-store>

¹³ <https://www.nrk.no/trondelag/hubroen-stopper-veiplaner-pa-hitra-1.7209686> Denne saken endte med at det ble bygget ei bro for å skåne den aktuelle hubrolokaliteten. Ekstrakostnaden var 100 millioner kr (vegen ble åpnet i 2016).

¹⁴ <https://www.nrk.no/norge/vil-asfaltere-over-sterkt-truet-natur-pa-karmoy-1.14254827>

Undertegnede har jobbet en god del med nevnte planprosess på Karmøy, som om ikke lenge vil komme til på KDDs bord for femte gang¹⁵. Dette gjelder fv. 547 Åkra sør–Veakrossen. I denne saken avsto den rødgrønne regjeringen veiplanene i 2012¹⁶, ikke minst av hensyn til hubro. Nytteverdien av prosjektet var naturligvis også en viktig del av vurderingen den gang. Etter regjeringsskiftet i 2013 ble saken fremmet for departementet på nytt («omkamp»), og etter påfølgende kritikk fra Sivilombudet¹⁷ (og trolig på grunn av intern politisk «dragkamp» i regjeringen) ble det etter hvert krevd utredninger av omfattende avbøtende tiltak (bla. utredning av tunnel for å skåne hubroterritoriet) før en reguleringsplan kunne godkjennes¹⁸, noe som ble gjentatt i 2021, da regjeringen ikke ville realitetsbehandle innsigelsessaken før det var gjort seriøse utredninger av miljøttunnel for å skåne det aktuelle hubroterritoriet¹⁹.

Konsekvensutredningen ble så foretatt i 2023 av Rambøll, og viste at en lang tunnel (680 meter) var det alternativet som totalt sett kom best ut for prissatte og ikke-prissatte konsekvenser; til tross for at denne løsningen endte på 188,7 millioner kr lavere netto nytteverdi, om man kun ser på de *prissatte konsekvensene*²⁰.

Kommunestyret i Karmøy har nylig vedtatt at utredningene skal sendes til KDD, slik at innsigelsessaken kan få en endelig avgjørt (det er likevel helt uvisst om det er politisk flertall for en fremtidig bompengepakke som inkluderer det aktuelle vegprosjektet i en eller annen form...).

Poenget med å vise til «Karmøy-saken» her, er at man må forvente at hensyn til hubro veier svært tungt også i den aktuelle saken på Eidehalvøya, ikke minst når det er snakk om et stabilt hubroterritorium som har vært i bruk av arten i mange år.

Når nytteverdien av prosjektet er helt ukjent – og det *i tillegg* er mye ledig næringsareal innenfor gjeldende reguleringsplan – mener vi at forekomsten av hubro, sammen med hensynene til de andre naturverdiene (kystlynghei, myr og arter for øvrig), landskapsverdiene, friluftslivsverdiene og klimahensyn (dvs. CO₂-utslipp), helt klart må tale for å ta innsigelsen fra Statsforvalteren til følge. Motsatt vil det å tillate den aktuelle utbyggingen innebære en ny politisk retning, med en kraftig svekkelse av hensyn til hubro i denne type arealsaker (endring i presedens) – noe vi mener vil være svært alvorlig.

Det er også et poeng at hubro, som en allsidig topp-predator, er en god indikator på at det i området er et økosystem som er velfungerende, men mange byttedyr og ikke for mye forstyrrelser. På den måten illustrerer forekomsten av hubro det aktuelle områdets verdi også for annet naturmangfold.

¹⁵ Kommunestyret i Karmøy vedtok i juni 2025 å oversende konsekvensutredningen til KDD, slik at man kan få et endelig vedtak i innsigelsessaken. Per i dag er det imidlertid ikke politisk flertall for prosjektet i Karmøy kommunestyre.

¹⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/karmoy-kommune---motsegn-til-kommunedelp/id705387/>

¹⁷ <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/32600/> (uttalelse av 28. august 2018).

¹⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nytt-vedtak---innsigelse-til-kommunedelplan-668-for-fv-47-pa-strekningen-akra-sor---veakrossen-karmoy-kommune/id2621681/> (vedtak av 7. desember 2018).

¹⁹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/innsigelse-til-reguleringsplan-for-fv2.47-akra-sor-veakrossen-karmoy/id2845161/> (vedtak av 15. april 2021).

²⁰ <https://www.rogfk.no/f/p1/i8b720534-bd99-4bce-861a-c4dbfaf50d4f/2023-03-23-ku-sammenstilling-og-rangering-akra-veakrossen.pdf> (se f.eks. side 69–70)

Til slutt når det gjelder hubro, tar vi med et foredrag som undertegnede holdt på Kystmuseet i Øygarden i april i år – *Hubro: Ein stril under hardt press*: https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/19/2025/04/Hubro-og-arealforvaltning_090425.pdf

Figur 6. Hubro er en av Norges mest truede fuglearter, og arten har også fått sin egen handlingsplan. Øygarden er ett av de stedene i landet som fortsatt har en relativt god, reproduserende bestand. Arten er avhengig av gode byttedyrforhold, og er således en indikator for fungerende økosystemer. I Vestland fylke er arten sterkt knyttet til kyststrøk og kystlynghei. Bildet viser hubro på Karmøy – i det territoriet som er nevnt på forrige side. Foto: Bjørn Arne Hveding.

Figur 7. Hoggorm fotografert i det aktuelle planområdet i april i år. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.

Prosjektets klimagassregnskap er ukjent

Det foreligger et notat om prosjektets massebalanse, men så vidt vi kan se, *ikke* noe om hvilke klimagassutslipp prosjektet vil generere. Dette til tross for at massebalansen viser at en realisering av områdeplanen vil bety svært store klimagassutslipp i anleggsfasen.

Vi mener at klimagassutslipp fra torvmyrer (når disse fjernes) og fra anleggsvirksomheten knyttet til masseutskifting skulle ha vært utredet som del av konsekvensutredningen. Dette er det etter vår mening også tydelige krav om i forskrift om konsekvensutredninger (kuf) § 21.²¹

I notat om områdeplanens massebalanse ser vi at det er beregnet (skrivebordsberegning; uten dybdemålinger og arealmålinger av myrer) at det vil være **53 959 m³ med torv mose og røtter som skal fjernes før sprengning og fylling**. Bare for å illustrere mengden, så vil dette tilsvare ca. 5400 lastebillass, om man forutsetter 10 m³ pr. lass. At dette vil bety store utslipp av CO₂ når torv kommer i kontakt med oksygen og brytes ned, og store utslipp i forbindelse med transport, sier seg selv. Til tross for dette har ikke utslippene blitt kvantifisert, etter hva vi kan se.

I det samme notatet kommer det også frem at det vil være behov for å sprengre hele 793 289 m³ med fjell (for å illustrere mengden, så tilsvarer dette ca. 79 300 lastebillass (!)). Prosjektets massebalanse er beregnet til 250 768 m³; det vil si at overskuddet av stein vil tilsvare omtrent 25 000 lastebillass. I samme notat står det at løsningen på dette trolig må bli etablering av et lokalt steinknuseverk, der massene transporteres bort sjøveien. Man kan altså bare lure på hvor store klimagassutslipp den samlede anleggsaktiviteten vil generere.

«Visjonsmagasinet» for områdeplanen avslutter med følgende påstand: «Å si nei til den marine klyngen på Eide, er å si nei til det grønne skiftet.» Da må man spørre seg; hvis prosjektet altså er så miljøvennlig, hvorfor tar man seg ikke bryet med å kvantifisere klimagassutslippene – slik også forskrift om konsekvensutredninger krever? Og apropos et grønt skifte; hvor bærekraftig er det egentlig at flere i verden skal spise laks («visjonsmagasinet» legger mye vekt på norsk fiskeoppdrett), som fra naturen side er høyt oppe i næringskjeden. Det er enklere å se for seg at f.eks. vegetariske næringsprodukter eller marine dyr lenger nede i næringskjeden (f.eks. muslinger) vil kunne bidra til et langt grønnere skifte. Her må vi også minne om de omfattende miljøpåvirkningene av fiskeoppdrett på villaks, sjørørret og øvrig marint liv.

Myrområdene i planområdet er for dårlig kartlagt

I *Konsekvensutredning for naturmangfold og for vannmiljø og naturmangfold i vann* (Biota; datert 16. april 2024 – som for øvrig er en ren skrivebordsutredning) kommer det frem svært lite informasjon om myrene i planområdet, annet enn at det dreier seg om fattige jordvannsmyrer. Siden Biotas konsekvensutredningen utelukkende er basert på tidligere feltregistreringer, lurte vi på hvordan Biota kan være sikker på at det dreier seg om denne myrtypen. Det står heller ingenting i Biotas rapport om størrelsen på myrområdene (etter hva vi kan se), og det står også eksplisitt i samme rapport at myrdybden er ukjent.

I kartlaget «Areatype myr» i Kilden er den største myra i planområdet, *Galtamyra*, angitt til hele 38 dekar. Områdereguleringen legger for øvrig opp til nedbygging av ca. 30 av disse 38 dekarene. Den nest største myra i planområdet (19,4 dekar; ref. samme kartlag) går mellom Kuhaugen (69 moh.) og haugen vest for denne (66 moh.) (se figur 8), og det aller meste av denne myra (ca. 18

²¹ Kuf § 21 (vår understreking): «Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder: [...] – forurensning (utslipp, til luft, herunder klimagassutslipp, [...])».

dekar) vil også bli bygget ned. **Totalt tap av myr i forbindelse med områderegulering vil være omtrent 56 dekar myr med ukjent torvdybde** (fordelt på tre myrområdet – igjen i henhold til *Kilden*, sammenholdt med flyfoto og inntrykk fra befaring i april 2025). Gjør man om til de «sedvanlige fotballbanene», vil dette tilsvare åtte store fotballbaner.

Vi minner også om anslaget om at 54 000 m³ med torv, moser og røtter må fjernes (fra notatet om massebalanse). Det aller meste av dette volumet vil nok være torv.

At myr ikke har fått noe særlig oppmerksomhet konsekvensutredningen medfører naturlig nok også lite oppmerksomhet i kommunes saksutredning i forbindelse med planbehandlingen i kommunestyret; kun ett sted er myr nevnt (på side 5; under de to små avsnittene om naturmangfold i saksutredningen).

Figur 8. Utsikt fra Kuhaugen sørvestover. I forgrunnen ses et av myrområdene som vil bli bygget ned hvis planen blir realisert. Helt i bakgrunnen ses Algrøyna. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.

Landskaps- og friluftslivsverdier

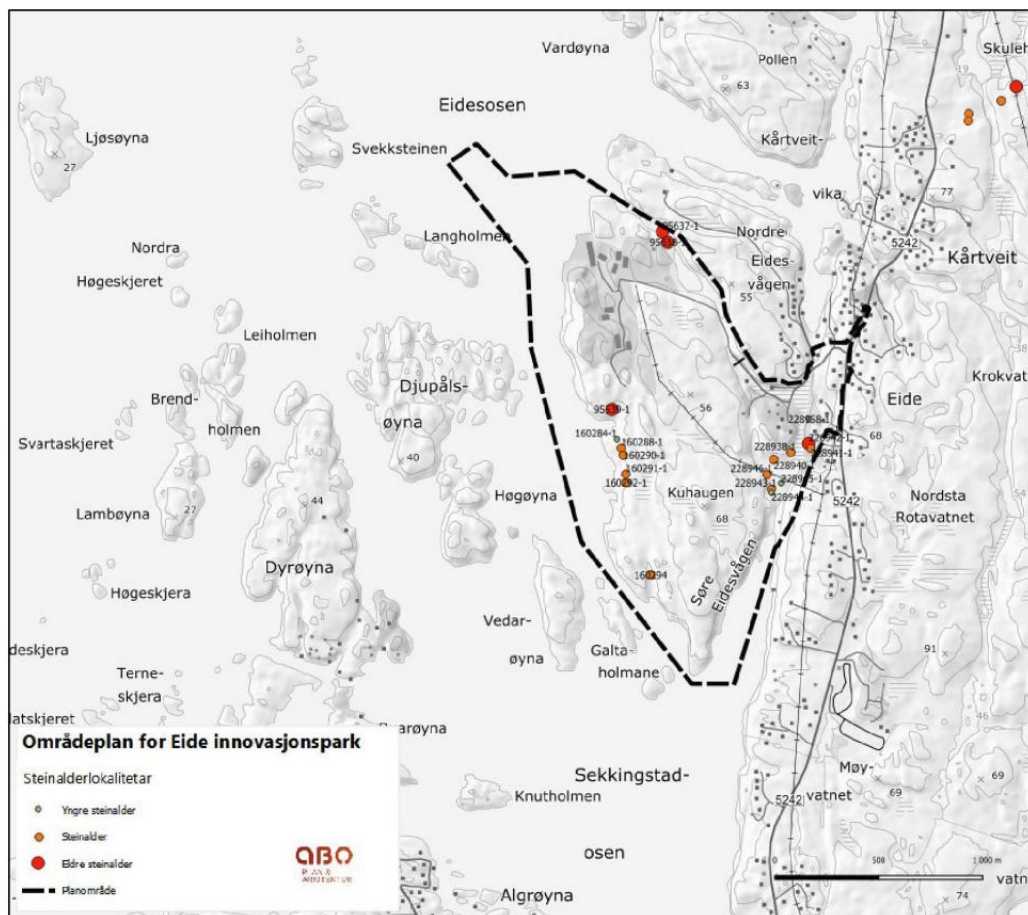
Vi ønsker å minne om at Eidehalvøya (altså sør for Franzefoss sitt anlegg) og alle holmene og øyene vest for denne, utgjør et svært viktig og intakt kystlandskap – fra Algrøyna i sør og til Djupålsøyna i nord. Hele landskapet, sett både fra øyene og holmene, og selvsagt fra Eidehalvøya (fastlandet) vil bli radikalt endret hvis det tillates en slik utbygging som områdeplanen legger opp til. **Det er altså ikke bare Eidehalvøya som er i fare; det er også hele det intakte kystlandskapet, med en rekke holmer, skjær og øyer, vest og sørvest for halvøya som nå er i fare.** At landskapsendringene vil være omfattende, viser også prosjektets massebalanse tydelig.

Når det gjelder landskapet, og dets verdi, mener vi også at det har en stor betydning at det er gjort mange funn fra steinalderen i dette kystlandskapet (figur 9). Dette kystlandskapet har altså vært i bruk i tusenvis av år, men på en naturmessig skånsom måte. Her vil f.eks. en enkel plansje ved Buskevika som forteller om steinalderaktivitet og steinalderbosetninger i området kunne være med på å øke området opplevelsesverdi for besøkende.

I dag er det i stor grad lokale folk som bruker området til turgåing. Selv om plankonsulenten i konsekvensutredningen for friluftslivsinteresser (april 2022) skriver at «det er ingen stiar på «Eidehalvøya» med unntak av nokre mindre hjortetråkk», så stemmer i hvert fall ikke det i dag. Det

er f.eks. tydelig sti fra bebyggelse i Knutadalen og vestover på halvøya. Det blir også drevet hjortejakt på Eidehalvøya.

Eidehalvøya har et stort *potensial* for friluftsliv, om man ønsker å legge til rette for dette (f.eks. med parkeringsplasser). Dette må i så fall selvsagt vurderes nøye i forhold hubroterritoriet, og hvor sårbare hubroene vil være for økte ferdsel på stier osv.

Figur 9. Kart som angir steinalderlokaliteter på Eidehalvøya. Kilde: Konsekvensutredning kulturarv, ABO Plan & Arkitektur AS (datert 1. april 2022).

2. Muligheter for ny næringsetablering innenfor gjeldende reguleringsplan

Det er ca. 140 dekar ubrukt areal – regulert til næringsformål – *innenfor* allerede regulert område (altså nordre delen av Eidehalvøya). Her må vi nevne at til tross for at gjeldende reguleringsplan nå nærmer seg 25 år, så er det altså fortsatt store ubrukte arealer. Slik vi forstår det, så er det ikke sikkert at det ubrukte arealet nødvendigvis vil bli brukt til deponering av masser – slik det vel var tiltenkt i utgangspunktet. Det er trolig også mulighet for omregulering av de ubrukte arealene, for eksempel til næringsbebyggelse, av den typen som er tenkt på søndre del av Eidehalvøya. Det er også, slik vi forstår det, næringsarealer til leie innenfor det allerede regulerte området.

Det ligger også inne i gjeldende reguleringsplan at eksisterende kai kan utvides betydelig i forhold til i dag. **Og i områdeplanen ligger det inne en *ytterligere* utvidelse av denne kaien – slik at den kan bli hele 272 meter lang.** Det må gå an å endre på gjeldende reguleringsplan, slik at kaien kan utvides til det som angis i områdeplanen.

Vi håper at Kommunal- og distriktsdepartementet er enige i at det er et stort potensial for fremtidig næringsvirksomhet *innenfor* allerede regulert område, og at dette også taler for å si nei til en videre utbygging av Eidehalvøya. Det er jo slik at en full utbygging av *nordre del* av Eidehalvøya allerede vil være et omfattende kompromiss når det gjelder naturverdier (opp mot næringsvirksomhet) – også når det gjelder hubro, noe som også kommer tydelig frem av Biota sin konsekvensutredning.

3. Mangelfulle vurderinger etter naturmangfoldloven

I saksframlegget (juni 2023) til Øygarden kommune er det etter vår mening manglende vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8–12, jf. § 7. Det står om naturmangfold i saksframlegget på side 5, 11 og 12.

Når det gjelder kystlynghei vises det (på side 11) *ikke* til gjeldende konsekvensutredning for naturmangfold (Biota sin) og ikke til *Naturbase*, men til en tidligere rapport fra Rådgivende biologer: «I rapport frå Rådgjevande Biologar vert kystlyngheia vurdert å vere av for dårleg tilstand til å registrere den som viktig naturtype. Den er vurdert å ha lokalitetskvalitet to og tre på ein skala til fire, men kystlyngen vert ikkje halde i hevd og gror igjen.» Flere år etter rapporten fra Rådgivende biologer (datert 11. desember 2020) har det aktuelle området blitt nautyrtypekartlagt (jf. *Naturbase*), og der blir den aktuelle lokaliteten (*Buskevikhaugen*; 708,4 dekar) angitt med *høy kvalitet* og *moderat tilstand* – og den kvalifiserer med god margin som *utvalgt naturtype*. Dette fremkommer ikke av saksframlegget, noe det skulle ha gjort.

Videre mener vi det er store mangler i saksframlegget knyttet til naturmangfoldloven § 8, siden det ikke er nevnt andre rødlistede arter en hubro i saksutredningen, selv om de to naturmangfoldrapportene nevner flere rødlistede arter i det aktuelle området.

I saksframlegget er det ikke gjort noen vurderinger av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 9–11, noe som må være en klar mangel etter naturmangfoldloven § 7.

4. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, og tilsvarende retningslinjer for klima og energi

De statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet trådte i kraft i januar i år²², og de tilsvarende retningslinjene for klima og energi trådte i kraft i desember 2024²³. Disse retningslinjene skal blant annet «bidra til å balansere vern og utvikling av areal». Vi mener at den aktuelle områdeplanen bryter med flere at retningslinjene, noe vi mener bør ha relevans for departementets avgjørelse i saken. I det følgende minner vi bare om et par av dem (våre understrekninger):

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (under pkt. 3)

3.10 Klima, naturmangfold og friluftsliv: Det skal tas hensyn til viktige arealer for friluftsliv og naturmangfold, samt karbonrike arealer, slik at disse arealenes kvalitet og evne til økosystemtjenester, karbonlagring og klimatilpasning opprettholdes. Muligheten for å bygge innenfor eller i tilknytning til eksisterende byggeområde skal kartlegges og utnyttes før det vurderes å ta i bruk områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift

²² <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2025-01-24-69>

²³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-12-20-3359>

(LNFR-områder) og grøntområder til utbyggingsformål. Planlegging skal bidra til å nå målet om å redusere nedbygging av særlig viktige naturarealer.

Vi mener at områdereguleringen bryter med retningslinje 3.10, både på grunn av nedbygging av *særlig viktige naturarealer* (leveområde for hubro), og fordi det legges opp til en omfattende nedbygging av myrområder (ca. 56 dekar) – noe som egentlig ikke fremkommer verken av konsekvensutredningen eller av saksutredningen som er fremlagt politikerne i Øygarden.

Statlige planretningslinjer for klima og energi (under pkt. 3 og 4.3)

Statlige, regionale og kommunale organer skal i sin planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven eller annen lovgivning legge til rette for:

a. arealbruk og løsninger som reduserer klimagassutslippene, opprettholder arealenes evne til karbonopptak- og lagring og støtter omstilling til et lavutslippssamfunn

d. For å nå lavutslippssamfunnet skal planmyndigheten aktivt legge til rette for at transport, bosetting og næringsaktiviteter kan skje med så lave utslipp som mulig og at det tilrettelegges for effektiv og fleksibel energibruk.

e. Planmyndigheten skal ha oversikt over hvilke arealer som er betydelige karbonlagre, på land og i sjø. Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, skal unngås så langt som mulig, slik at arealenes evne til lagring og opptak av karbon opprettholdes. Alternative arealer skal vurderes, og konsekvenser skal belyses.

Ved å godta innsigelsen fra Statsforvalterne til områdeplanen, vil det være ca. 740 dekar med intakt kystnatur igjen på Eidehalvøya, altså sør for gjeldende reguleringsplan. Dette er betydelige arealer, som altså er viktige både for hubro, som karbonbinding (myrområder), og ikke minst som et intakt og opplevelsesrikt kystlandskap – som også må ses i sammenheng med øyene og holmene vest og sørvest for halvøya.

Vi håper med dette at innspillet vårt kommer til nytte når departementet skal vurdere saken, og komme med sitt vedtak.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivsinteressene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.